

آینه

سایه‌سنگین‌ردصلاحت‌بر شفافیت

● مدت‌هاست برخی از نمایندگان به دنبال آن هستند آرای که در زمان رای‌گیری‌های مجلس اخذ می‌شود، شفاف شود تا دریابند چه کسی به چه طرح یا لایحه‌ای رای داده یا آن را رد کرده است. اهالی بهارستان از روز ارائه طرح واکنش‌های متفاوتی نشان دادند؛ اصلاح‌طلبان می‌گفتند این طرح که توسط اصولگرایان ارائه شده است، الگوبرداری‌شده از طرح آن‌هاست و برخی نیز می‌گفتند این طرح راهگشا نیست. از طرفی دیگر عده‌ای می‌گویند که این شفافیت سبب واهمه نمایندگان می‌شود؛ زیرا در برخی از طرح‌ها و لوایح موضوع تضاد دیدگاه مجلس با نهادهای نظارتی به‌ویژه شورای نگهبان وجود دارد که شاید وکلای ملت را تهدید کند.

نایب‌نظر

ماغ هم‌گرایی در بازار ارز

انتظار برخی فعالان و کارشناسان اقتصادی این بود که با راه‌اندازی بازار دوم ارز، نرخ بازار آزاد به یکنواختی‌های بازار دوم «نیما» نزدیک شود و در نهایت با کاهش فاصله قیمتی، هم‌گرایی میان دو بازار به وجود بیاید.
باین‌حال، پس از گذشت حدود یک ماه از آغاز به کار بازار دوم، فاصله قیمت‌های بازار آزاد با این بازار به بیش از ۵۰ درصد رسیده است...از نظر کارشناسان، بازیگران بازار دوم و بازار آزاد تفاوت زیادی با یکدیگر دارند و جنس تقاضایی که هر بازار پاسخ می‌دهد با دیگری فیرق دارد. به‌عنوان مثال، تقاضا در سامانه نیما بیشتر از سوی واردکنندگانی است که قصد دارند در یک زمینه مجاز ارز مد نظر خود را دریافت کنند. این در حالی است که در بازار آزاد انواع تقاضاهای وجود دارد. در کنار این، بازار آزاد به تقاضای احتیاطی و قیمتهای روبه‌رو است که هر عرضه‌کننده‌ای نمی‌تواند به آن پاسخ دهد. کارشناسان معتقدند به دلیل قطع ارتباط بین بازار دوم و بازار ارز امکان آریب‌ترآز وجود ندارد. در نتیجه دو بازار ناهمگن شکل گرفته است. اگر سامانه نیما و بازار آزاد از طریق اختیاری‌کردن عرضه و تقاضا یکپارچه شود، امکان متعادل‌شدن نرخ‌ها بیشتر می‌شود و حتی در ادامه آن، احتمال کاهش قیمت‌ها وجود دارد.

وطنش زبان فارسی بود

محسن فیض‌اللهی: تاریخ معاصر ایران، عالمان عامل و محققان فاضل بی‌شماری را به خود دیده است که خیل کثیری از دانشجویان و محققان، در سایه عنایت بی‌دریغ و رشحات قلم بی‌رقیب آنان، کمال استفاده را برده‌اند. استادانی که به حق، کارگزاران نامدار و فرهنگیان کارگزار حقیقی این مُلک بوده‌اند. هرچند به رشته تحریر درآوردن ایجاد وسیع، زیست فکری این نادره‌کاران، بحر در کوزه کردن است، و «اوصاف حسن ترکیشان»، «مجال نطق نمائد زبان گویا را». بدون شک یکی از این نادره‌کاران احسان یارشاطر بود که در سن ۹۸سالگی روی در نقاب خاک کشید و شر و شرک را بر جان قابله مورخین همکار، پژوهشگران، دانشجویان و دوستداران بی‌قرار خود، ریخت. کوشنده‌ای نشنود و استاد پیشین مطالعات ایران در دانشگاه کمبلیا، بنیان‌گذار و سرورب‌استار دانشنامه ایران که عمری را وقف اعتلای نام «ایران‌شهر» و فرهنگ و تمدن آن کرده بود. بدون شک مرگ او ضایعه‌ای بزرگ برای همه علاقه‌مندان هنر، فرهنگ و تمدن «ایران بزرگ فرهنگی» است.

محاسبات سیاسی واحتمال جنگ نظامی

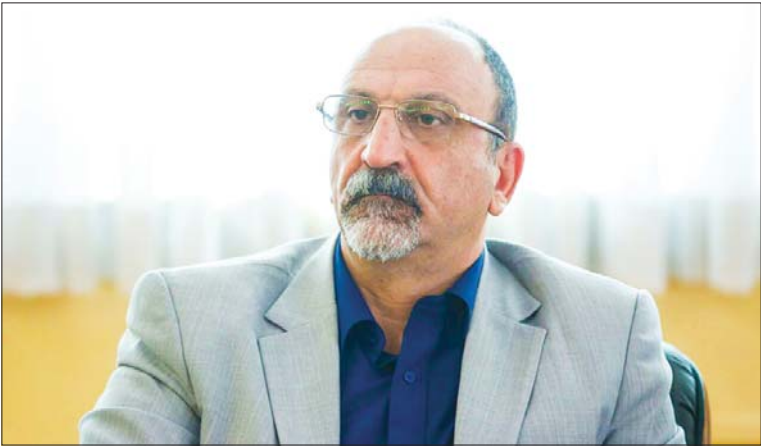
محمدجواد اخوان: ...در ادامه تلاش خواهد شد تا تکیه بر پاره‌ای از سوءدفعات صفریون احتمال وقوع جنگ نظامی بررسی شود.
یکی از مؤلفه‌های کاملاً مؤثر در توان بازدارندگی جمهوری اسلامی ایران، تکیه به ایمان والای نیروهای انقلابی و توان بسیج‌کنندگی در مقابل توطئه خارجی است... توانمندی دفاعی جمهوری اسلامی ایران در حوزه آفتندی و پدافندی درحال‌حاضر به‌هیچ‌عنوان با سابق برابری نمی‌کند و امروز ایران اسلامی چه از نظر سرمایه انسانی توانمند و متعهد و چه از نظر امکانات لجستیکی و سخت‌افزاری در سطح بالایی از توانمندی قرار دارد. به‌گونه‌ای‌که به قطع می‌توان جمهوری اسلامی ایران را یکی از قدرتهای نظامی جهان به شمار آورد... یکی از عواملی که در تردید نظامی مؤثر بوده برای پیاده‌سازی تهدیدهای مکرر نظامی، چون رژیم است؛ نگرانی از پاسخ احتمالی ایران، خصوصاً از جهت حجم و اهداف آن است. با توجه به در دستور کار قرارگرفتن رهنامه (دکترین) دفاع ناهم‌تراز در جمهوری اسلامی ایران، در صورت حمله احتمالی، طرف مهاجم باید منتظر دریافت پاسخ در هر جای ممکن و خصوصاً اهداف غیرقابل‌انتظار را داشته باشد که این امر بر تردیدهای طرف مقابل می‌افزاید... تجربه جنگ‌های نیابتی نیز دست برتر جبهه انقلاب اسلامی را در منازعه نشان داده است... پیش‌زمینه هر تهاجم نظامی، اتخاذ آرایش نظامی متناسب است. آنچه از آرایش نظامی کشورهای متخاصم اعم از ایالات متحده و حتی موجودیت‌های ناشنرویی، چون رژیم صهیونیستی در سطح منطقه و پیرامون جمهوری اسلامی ایران مشاهده می‌شود؛ به‌هیچ‌عنوان آمادگی برای یک منازعه با این وسعت را ندارند.

politics@sharghdaily.ir

سیاست

معاون هماهنگی و برنامه‌ریزی امور حقوقی دستگاه‌های اجرائی:

برای ماجرای پلاکارد قم به دادسرا شکایت کردیم

حقوقی و معاونان حقوقی همه وزارتخانه‌ها و سازمان‌های دولتی نیز از دیگر وظایف این معاونت است که در هر جلسه مسائل کلان و مهم حقوقی مثل تنظیم پیش‌نویس لایحه شفافیت در این جلسات بررسی و نظرات مرتبطان که بعداً مسئولیت اجرای همان مصوبه را به‌عهده دارند، اخذ و مورد توجه قرار می‌گیرد. در همین راستا نظارت غیرمستقیم نسبت به تعیین و انتصاب مدیران کل حقوقی و کارشناسان آنها نیز بر عهده این معاونت است که البته فعلاً به دلیل عدم تصویب آیین‌نامه‌های اجرائی مرتبط به تعویق افتاده است.

❧ پس شما در اصل وکالت در دفاع از حقوق دولت را بر عهده دارید؟
بله. در طرح دعوی و دفاع از دعوای علیه دولت این معاونت از طریق مدیران و کارشناسان حقوقی خود به وکالت از دولت اقدام می‌کند.

❧ مسئولیت تنظیم و پیگیری لوایحی که از طرف قوه مجریه بر قوه مقننه داده می‌شود نیز به عهده شماست؟ و اگر شورای نگهبان مصوبه‌ای که مبنای آن لایحه دولت است را رد کند، آیا در واقع از کار شما ایراد گرفته است؟

مسئولیت مرتبط با لوایح به عهده معاونت دیگری است. اما به طور کلی این توضیح را بدهم که اصولاً مصوباتی‌که با مبنای لایحه هستند از طرح‌هایی‌که مستقیماً در مجلس مطرح و تصویب می‌شوند، واجد ویژگی‌های مثبت بیشتری هستند به این دلیل که دولت در زمان ارائه پیشنهاد لایحه اصولاً به شرایط و مبانی اجرائی مصوبه نیز توجه کامل دارد در حالی که مقرراتی که با قالب طرح اولیه نمایندگان به تصویب می‌رسند معمولاً به مسائل اجرائی بعدی آنها توجه کمتری می‌شود.

به‌هرحال مصوبات در نهایت ممکن است به تأیید نهایی شورای نگهبان نرسد و چنین مسئله‌ای نیز می‌تواند عوامل متعددی از جمله کم‌توجهی به همه فروعات مثل بار مالی مصوبه از سوی پیشنهاددهندگان باشد.

❧ نکته‌ای‌که درباره معاونتی‌که برعهده دارید وجود دارد، این است که شما باید بر اصل ۱۲۷ قانون اساسی نظارت کنید. این اصل می‌گوید: «هر یک از وزیران، مسئول هر یک از وظایف خاص خویش در برابر رئیس‌جمهور و مجلس است و در اموری که به تصویب هیئت وزیران می‌رسد، مسئول اعمال دیگران نیز هست.» مکانیسم نظارتی شما بر وزیران چگونه است؟

ما زیرمجموعه‌ای در ساختار دولت داریم که بخشی

از آنها وزارتخانه‌ها هستند و بخشی از آنها سازمان‌های دولتی. این طبیعی است که در مسیر عملکرد اینها، با هم اختلاف پیدا کنند. در گذشته این اختلافات به دادگستری ارجاع می‌شد و مرجع قضائی تعیین تکلیف می‌کرد. با توجه به قانون اساسی و مصوبات قانونی‌که وجود دارد، وقتی دولتی‌ها درباره وظایف و مسئولیت‌های خود با هم اختلاف پیدا می‌کنند، اگر اختلاف بین خودشان حل نشد، این موارد به ما ارجاع داده می‌شود و در واقع در اینجا یک نقش حکمتی را ایفا می‌کنیم. ما معمولاً استدلال‌های آن کسی را که درخواست‌کننده هست، گرفته و برای خواننده آن اختلاف ارسال می‌کنیم و جواب‌های آنها را دریافت می‌کنیم. اگر امکان اتخاذ تصمیم برای ما باشد، این کار صورت می‌گیرد، اما معمولاً جلساتی تشکیل می‌شود تا نمایندگان دو طرف با شخص وزیر یا معاونان آنها در جلسه کارشناسی تخصصی شرکت کنند. ما استدلال‌ها و استادهای آنها را ارزیابی می‌کنیم و در نهایت به یک جمع‌بندی می‌رسیم که آن «نظریه هیئت حل اختلاف» می‌شود و رای یک مرجع قضائی است که برای دو طرف لازم‌الاجرا است. ویژگی مهم دیگری که دارد، این است که اغلب آرا و نظراتی که در حل اختلاف می‌دهیم، می‌تواند مورد استناد برای وزارتخانه‌های دیگر هم باشد. اثر دیگری این کار این است که در گذشته‌های دیگر هم دعاوی‌که دولت در قوه قضائیه مطرح می‌کرد، هزینه دادرسی درخور توجهی را به دنبال داشت. حل اختلاف از طریق‌ی که ما انجام می‌دهیم، برای دولت بدون هزینه است. از این لحاظ هم در هزینه وقتی صرفه‌جویی می‌شود و هم در هزینه مالی.

❧ وظایفی که برعهده شما قرار دارد، ممکن است با وظایفی که قوه قضائیه و وزارت دادگستری برعهده دارد، تعارضی پیدا کند؟
مطلقاً تعارضی ایجاد نمی‌شود؛ چون مبنای اولیه همه اقدامات مقررات قانونی و تقسیم وظایفی است که برعهده هریک از دستگاه‌ها قرار گرفته است.

❧ شما مسئولیت رسیدگی به شکایات انحصاص از عملکرد حقوقی دستگاه‌های اجرائی را هم برعهده دارید؟
در حوزه نهاد ریاست‌جمهوری بخشی وجود دارد که به شکایات مردم رسیدگی می‌کند. بخشی از این شکایات ماهیت قضائی دارد و شاکي به مراجع صالح قضائی هدایت می‌شود و بخش دیگری که ماهیت قضائی ندارد، در طریق مکاتبه با مقامات و ادارات ذی‌ربط از سوی این بخش رسیدگی می‌شود.

❧ درباره اختلاف بین قوا با رفتار نمایندگان مجلس

این معاونت چه وظیفه‌ای دارد؟

شاید در مفهوم خاص اختلاف بین سران قوا در این معاونت قابل رسیدگی نباشد؛ ولی حسب مورد اگر در دعای مرتبط با دولت علاوه بر استفاده از حقوق قانونی مثل تجدیدنظرخواهی از احکام و... رفتار نظامی قاضی ایراد داشته باشد، حسب مورد شکایت در دادسرای انتظامی قضات مطرح شده و درباره رفتار نمایندگان مجلس نیز بدوا موضوع در هیئت ناظر بر رفتار نمایندگان رسیدگی و حسب مورد ممکن است در مراجع قضائی نیز مبادرت به طرح شکایت کنیم.

❧ نمونه‌ای که مشکلی ایجاد و حل نشده باشد، وجود دارد؟

به‌هرحال ما در حد مقررات و توان قانونی و تخصصی خود وظایف خود را اعمال می‌کنیم؛ اما ممکن است مثلاً شکایتی که از طرف نهاد به طرفیت شخص مطرح شده باشد، در نهایت به نفع دولت خاتمه نیابد.

❧ شکایتی که علیه رئیس‌جمهور مطرح یا رئیس‌جمهور به طرفیت دیگران مطرح کرده باشد، وجود دارد؟

موردی‌که فردی شخصاً شکایتی علیه رئیس‌جمهور مطرح کرده باشد، وجود ندارد؛ ولی در مواردی که گاهی در سخنرانی‌ها مبادرت به اشاعه کذب می‌کنند، ما ناگزیر هستیم برای روشن‌شدن موضوع و پاسخ‌گویی افکار عمومی شکایت کنیم.

❧ اگر منجر به حکم شود، شما برای عموم نتیجه را اعلام می‌کنید؟

بله. وقتی احکام آن قطعی شود، حتماً اعلام می‌شود؛ ضمن اینکه معمولاً جراند و رسانه‌ها خودشان اطلاع پیدا می‌کنند.

❧ نمونه‌ای را که قطعی شده، اعلام می‌کنید؟

نمونه‌ای که حکم قطعی شده و به مرحله اجرا رسیده باشد، مربوط به یکی از سخنران‌هاست که معروف هم هستند؛ چون ما دوست داریم به سمت وحدت برویم و نه اختلاف، مناسب نیست که من اسم ایشان را بیاورم.

❧ چند روز قبل در قم مراسمی برگزار شد که بعضی از رفتارها مثل نوشتن پلاکارד دلالت بر تهدید رئیس‌جمهور داشت. دراین باره چه اقدامی کردید؟

دراین باره ما مبادرت به طرح شکایت در دادسرای صالح کردیم و امیدواریم در آینده شاهد تکرار این رفتار نامتعادل نباشیم.

❧ درباره وظایفی‌که برعهده دارید، مورد اختلاف نظری نیز با قوه قضائیه داشته‌اید؟
به‌هرحال اختلاف نظر و عقیده امری طبیعی است و شاید نمونه اخیر که قوه قضائیه با اخذ مجوز مقام معظم رهبری مبادرت به تشکیل دادگاه‌های ویژه و خاص کرد، اگر جامع نظرات حقوقی لحاظ می‌شد، می‌توانست در عین فوریت و جدیت برخورد با مفاسد اقتصادی با شیوه قانونی دیگری انجام شود. دراین باره معاونت حقوقی همه نقطه‌نظرات خود را به قوه قضائیه اعلام کرده است.

❧ در موضوع بستن تلگرام از طرف معاونت حقوقی چه اقدامی صورت گرفت؟
قوه قضائیه رأساً این کار را انجام داد و مراتب اعتراض به قرار دادسرا از طریق مرتبطان انجام شد و امید است که در مرحله رسیدگی ماهوی این معضل نیز حل و رفع فیلتر شود.

ادامه از صفحه ۵

بخشی از روابط مالی محرمانه می‌ماند

ما می‌بینیم هنوز در بسیاری از کشورهای دنیا از جمله حتی چند کشور G20 نتوانستند یا نخواستند IFRS را به کار بگیرند. بحث ارزش منصفانه در این استاندارد وجود دارد که برآورد آن بسیار سخت است. به عنوان مثال فرض کنید در یک کوچه بن‌بست شش ساختمان وجود دارد، حتی در این کوچه هم هیچ کدام از آنها به لحاظ ارزش مشابه دیگری نیست. هر یک براساس ویژگی‌ها و امکانات خود دارای ارزش مشخصی است. بنابراین شما نمی‌توانید بگویید ارزش منصفانه این ساختمان‌ها به طور میانگین چقدر است. حالا اگر این را تعمیم بدسیم به انواع دارایی‌ها و در کل کشور، مسئله پیچیده‌تر می‌شود.
براین اساس برای ما نیز اجرای آن به راحتی امکان‌پذیر نبود. بانک مرکزی برای آنکه مسئله را حل کند جدولی را اضافه کرد که با سازمان حسابرسی که مرجع تدوین استانداردهاست، به تفاهم کامل نرسیدند. بنابراین اجرای آن متوقف شد. اسمال پذیرفتند که براساس استاندارد‌های حسابداری خودمان و البته با جدولی که بانک مرکزی داده است صورت‌های مالی منتشر شود که برخی از مجامع طبق آن برگزار شده و برخی دیگر در ماه جاری برگزار می‌شود.

❧ البته استانداردهای زیادی در IFRS وجود دارد که ما در بانک‌ها اعمال نمی‌کنیم مثلاً حساب ذخیره مطالبات معوق یکی از بحث‌هایی بود که در این استانداردهای بومی‌سازی‌شده، لازم‌الاجرا بود ولی بانک‌ها اغلب اعمال نمی‌کردند.

بانک‌ها ذخیره دارند ولی در مورد رقم آن گاهی اختلاف نظر وجود دارد. از این نظر تفاوت عمده‌ای با IFRS نداریم.

❧ طبق استانداردها باید به اندازه مطالبات معوق، ذخیره نگاه داشته شود.

رقم مطالبات معوق بسیار قضائتی است. این موضوع را بیشتر کشورهای دنیا حل کرده‌اند ولی ما هنوز در مورد آن مشکل داریم. اینکه آیا طلب یک بانک از شرکت ذوب‌آهن جزء مطالبات معوق است یا خیر؟ زندگی ذوب‌آهن می‌چرخد، اقساط را می‌پردازد و دوباره وام می‌گیرد. این متفاوت است با فردی که ورشکست می‌شود و هیچ چیز برای پرداخت ندارد. اگر بخواهیم خشک برخورد کنیم، می‌گوییم اقساط ذوب‌آهن سررسید گذشته و معوق شده، پس برای آن ذخیره نگه داریم. منتها اگر نخواهیم خشک برخورد کنیم استدلال می‌شود که این شرکت زنده است و مشغول کار است؛ منتها گاه محصولاتش دیرتر به فروش می‌رسد یا حجم تولیدش تغییر می‌کند پس این تأخیرها به مفهوم معوق نیست، من می‌توانم یک ساعت استدلال کنم که این مطالبات معوق نیست و یک فرد دیگر یک ساعت استدلال کند که معوق هست. بنابراین اینجااست که می‌گوییم بسیاری از مباحث قضائتی است. در اینجا این‌گونه عمل می‌شود که حسابرس برخلاف نظر من که معتقدم این مطالبات، معوق نیست، اظهار می‌کند معوق است و این عدم توافق را اطلاع می‌دهد. تصمیم‌گیری به استفاده‌کننده از گزارش مالی و حسابرسی است ولی حسابرس هیچ‌گاه برای حذف آن از حساب‌ها الزامی به بانک ندارد. ضمن آنکه شرایط اقتصادی قضات را سخت کرده است. شریوعیت بندهای عدم توافق در گزارش‌های حسابرسی به همین خاطر است.

❧ متأسفانه در صورت‌های مالی بانک‌ها قضاوت‌ها آن قدر زیاد شده که بیشتر به حساب‌سازی شبیه شده است. به طور نمونه چرا آمار استمهال وام‌ها باید محرمانه باشد؟ ما هیچ آماري نداریم که مثلاً بانک صادرات چقدر تسهیلات جدید داده و چقدر استمهال داده است.

تفکیک اینها بسیار مشکل است. برای خود ما هم به عنوان مدیر بانک مشکل است، اما همه بانک‌ها از جمله صادرات، سطح مقبولی از افزایش تسهیلات را دارند. می‌توانید به سامانه کدال بورس مراجعه کرده و ببینید. ولی خب، معلوم است که با سطح ایدئال افشا فاصله داریم.

❧ سخت‌هاست که عملکرد بانک را پایین نشان می‌دهد که اعلام نمی‌شود؟

آن هم قضاوت‌ش سخت است. ممکن است چنین انگیزه‌ای هم پشت آن باشد. انگیزه‌ها پیچیده است. یک مقدار خطر اخلاقی هم در آن هست و من حق را به شما می‌دهم. گاه مدیر می‌خواهد عملکرد خود را بهتر نشان دهد. گاهی هم اقتصاد کامل دارد که عین واقعیت را افشا می‌کند. اینها را نمی‌توان تخوانی و ارزیابی کرد. اما یک بحث دیگر هم وجود دارد. یک جا من می‌بینم آقای X نمی‌تواند اقساط را بپردازد. برای او استمهال انجام می‌دهم. یک جا آقای X می‌گویید می‌توانم پول شما را بپردازم اما اگر پی‌دردام فعالیتت به مشکل می‌خورد پس اجازه می‌گیرد در اقساط طولانی‌تر بپردازد. مثلاً در مورد

ایران خودرو و سایپا ما این‌گونه عمل می‌کنیم. از این رو مورد به مورد تسهیلات‌گیرندگان با هم متفاوت است و نمی‌توان کلی قضاوت کرد. درستی این قضاوت را با میزان استدلال‌هایی که پشت آن قضاوت وجود دارد، می‌توان ارزیابی کرد.
خبرگان رهبری ارائه خواهد شد.

آیت‌الله جنتی: چرا نابسامانی‌ها را به پای رهبری می‌گذارند

به‌گونه‌ای عمل کرده‌اند که حتی پوشک نوزادان را هم‌چیز را کارمندی جلو ببرند، کار به همین می‌رسد که الان هست.
او با اشاره به خروج آمریکا از برجام، اظهار کرد: هرچند اروپا اعلام کرده که از برجام خارج نمی‌شود؛ اما الان درباره مسائلی مثل قدرت موشکی ما، همان راهی را می‌رود که آمریکا رفته است و در این زمینه پیگیر همان خواسته‌هاست؛ پس اعتماد به شیطان بزرگ اشتباه است.

جنتی افزود: ضعف مذاکره‌کنندگان و رعایت‌نکردن خطوط قرمز رهبری از سوی آنان از یک سو و تلاش عده‌ای برای مرتبط‌کردن مشکلات این‌ مذاکرات به رهبری از مسائلی است که با آن روبه‌رو هستیم و ترامپ هم به دنبال شیظنت‌هایی است که در حاشیه اجلاس سازمان ملل با آقای روحانی دیدار کند؛ درحالی‌که رهبری هم مکرراً گفته‌اند که هیچ مقامی حق ندارد با دولت آمریکا مذاکره کند و اعضای دولت که به سازمان ملل می‌روند، به این رهنمودهای رهبری توجه کنند.

رئیس مجلس خبرگان رهبری با بیان اینکه باید با کسانی که عامل این نوسانات در بازار و اقتصاد کشور هستند، برخورد شود، گفت: رئیس قوه قضائیه باید در این موضوع پیگیر باشد و بداند که لازم است با آن کسانی که تمهتان اصلی در این زمینه هستند، برخورد شود و آنان را به دست عدالت بسپارند.

او تأکید کرد: مردم ناراضی هستند و حق دارند که ناراضی باشند؛ اما ما مسئولان باید طوری عمل کنیم که قلب آنان آرام شود و بتوانند راحت‌تر این شرایط را پشت سر بگذارند و سیاست پولی و ارزی درست در کشور حاکم شود و جلوی احتکار سودجویانی که خون مردم را در شیشه کرده‌اند، گرفته شود.

رئیس مجلس خبرگان رهبری افزود: این محسکران